Eläinten hyvinvointi matkailussa: lainsäädännöstä käytännön vastuullisuuteen

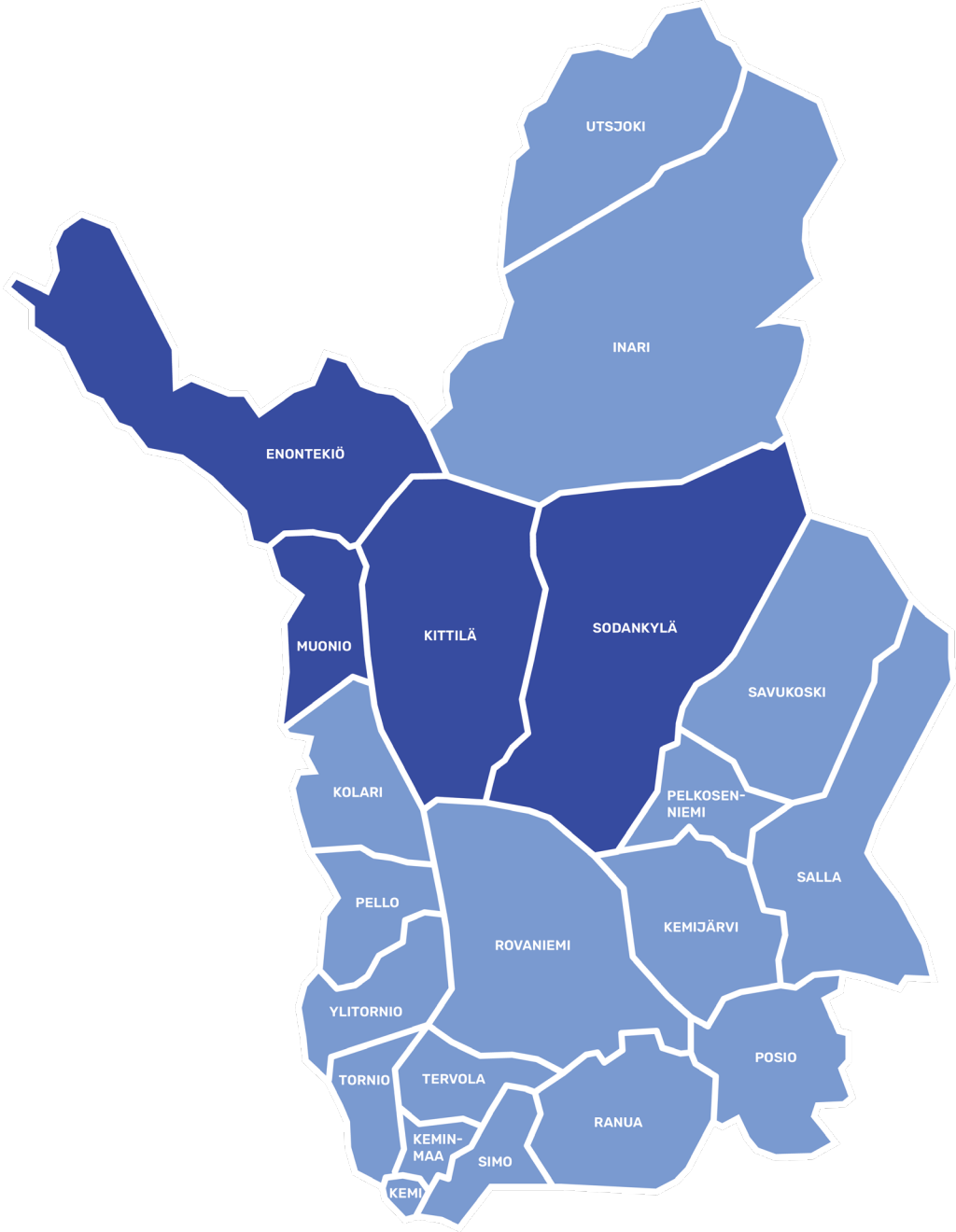
Raisa Kiimamaa

Ympäristöterveyspäällikkö

Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuolto

Eläinten hyvinvoinnin valvonta Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuollossa

- Enontekiön, Muonion, Kittilän ja Sodankylän muodostama yhteistoiminta-alue
- Eläinten hyvinvoinnin valvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri
- Eläinten hyvinvointia valvotaan sekä ilmoitusten perusteella että säännöllisen valvonnan kautta ilmoituksen varaisilla eläintenpitopaikoilla
- Alueella toimii:
  - 37 vetokoiratarhaa
    - 26 ympärivuotista
    - 11 kausiluonteista
  - 2 matkailuun suuntautuvaa tallia
  - Porotilat
    - 2 ilmoituksen varaista porojen pitopaikkaa
    - Useampia porotiloja, joilta käsin tehdään porotilamatkailua

Matkailueläimiä koskeva lainsäädäntö

- Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023
- Valtioneuvoston asetus koirien, kissojen ja muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten suojelusta 674/2010
- Valtioneuvoston asetus hevosten hyvinvoinnista 321/2025
- Lisäksi tulee vaatimuksia eläinten rekisteröinnin ja merkitsemisen lainsäädännöstä, vientiä ja tuontia säätelevästä lainsäädännöstä, eläinten kuljetuksen lainsäädännöstä sekä eläinten lopettamista koskevasta lainsäädännöstä

Eläinten hyvinvoinnin viisi vapautta

1. Vapaus nälästä ja janosta
2. Vapaus epämukavuudesta
3. Vapaus kivusta vammoista ja sairauksista
4. Vapaus toteuttaa luontaista käyttäytymistä
5. Vapaus pelosta ja ahdistuksesta

Mitä valvonnassa käytännössä tehdään?

1. Tarkastetaan eläinten kunto, ruuan asianmukaisuus, tarkistetaan veden saanti
2. Tarkistetaan pitopaikka
3. Käydään läpi terveydenhuolto ja sairauksien hoito, pennutuskäytännöt
4. Käydään läpi kuormitusta (ajokilometrit, lepopäivät), käytäntöjä sesongin ulkopuolella (virikkeellisyys)
5. Havainnoidaan eläinten käyttäytymistä sekä ihmisten toimintaa eläinten kanssa

Eläinten hyvinvointi: enemmän kuin lain noudattamista

- Lainsäädäntö antaa perustan
  - Asettaa vähimmäisvaatimukset
- Vastuu toimijalla
  - Eläinten hyvinvointia ei voi ulkoistaa viranomaiselle
  - Viranomainen valvoo vaatimusten täyttymistä, mutta hyvinvointi syntyy toimijan päivittäisistä ratkaisuista
  - Parhaat toimijat eivät tavoittele vain lain vaatimusten täyttymistä vaan eläimen hyvää elämää
- Hyvinvoivan eläimen hyödyt
  - Hyvinvoiva eläin toimii turvallisemmin ja jaksaa paremmin
  - Hyvinvointi näkyy asiakkaille
  - Eläinten hyvinvointi on osa yrityksen laatua ja vastuullisuutta
  - Ja ennen kaikkea hyvinvoiva eläin

